

Abordarea dezinformării pe subiecte legate de energie și schimbări climatice

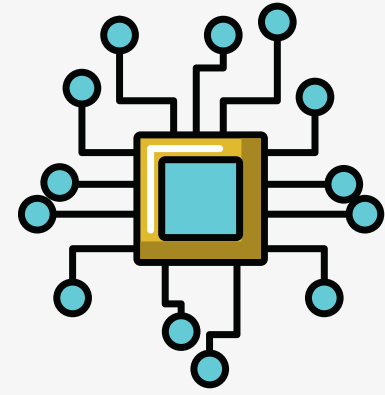
Alina Bârgăoanu

11 aprilie 2023

Conferința SmartDiaspora

Dezinformarea contemporană

Nu se încadrează unei clasificări binare adevărat/fals, ci:

- “Adevărat, fals și tot ce există între”
- De la informare eronată până la propaganda din partea unor actori statali sau non-statali ostili
- Prezentarea incompletă a faptelor/ omiterea anumitor dovezi
- Conținutul hiper-partizan
- Conținutul senzational/ clickbait
- Satiră și pamflet (hahaganda)
- Conținut hiper-personalizat/ micro-targetat

Obiectivele dezinformării

- Compromiterea proceselor decizionale (blocare, încetinire, influențare)
-
- Polarizarea și slăbirea coeziunii sociale
- Subminarea încrederii, cultivarea suspiciunii generalizate în procese și instituții democratice
- Discreditarea statului și a instituțiilor
- Răspândirea confuziei (uzură, apatie, hiperactivitate)
  - pe subiecte controversate, complexe, cu potențial de polarizare
  - pe subiecte cu încărcătură geopolitică
  - pe subiecte cu încărcătură emoțională, identitară

Tendințe contemporane

- [O minoritate de influencers](#) (utilizatori și pagini) generează majoritatea conținutului înșelător pe rețelele sociale.
- Reziliența în fața dezinformării: anticipare, pre-bunking, alfabetizare/ educație digitală, reziliență personală, instituțională și de grup.
- Oamenii nu cad în capcana dezinformării doar pentru că sunt subiectivi în preferințe, ci și pentru că le lipsește cultura generală (cunoștințe prealabile din domenii precum politică, biologie, medicină, schimbări climatice).

Evoluții la zi

- Subiecte predilecte:
  - energie, resurse schimbări climatice, tranziția verde
  - educație (“culture wars”, “education wars”, identitate, tradiție)
  - migrație/ migranți/ refugiați (în cazul escaladării unor conflicte în regiune)
- Amenințare pentru:
  - stabilitatea internațională;
  - procesele democratice;
  - sănătatea populației și a planetei.

Dificultăți suplimentare pe subiectul energie/ schimbări climatice (1)

- Teren pregătit (vectori, teme, percepții, emoții publice)
- Interese autentice aflate în coliziune (câștigători și pierzători din punct de vedere economic)
- Complexitate mai mare, schimbări majore de comportament la nivel de indivizi, companii, societate
  - Schimbarea comportamentelor alimentare/ de consum
  - Agricultură, sănătate, energie
- Interpretări în mod real diverse (corpus de cunoaștere științifică mai redus, consens fragil)

Dificultăți suplimentare pe subiectul energie/ schimbări climatice (2)

- Exploatarea potențialului de protest al populației (inflație, creștere prețuri energie, probleme de furnizare)
- Consens european?
- Consens transatlantic?
- O veritabilă problemă de securitate și politică externă

Subminarea deliberată a științei

- Raportul Intergovernmental Panel on Climate Change IPCC (februarie 2022):

„Retorica și informarea eronată pe subiecul schimbărilor climatice, precum și subminarea deliberată a științei au contribuit la reprezentări eronate ale consensului științific, la răspândirea incertitudinii, la bagatelizarea riscului și a urgenței și la amplificarea versiunilor alternative”.

ABORDAREA DEZINFORMĂRII

ANTICIPARE – IDENTIFICARE – ANALIZĂ – COMBATERE – COMUNICARE

ANTICIPARE/ PRE-BUNKING (1)

- Actori/ vectori + motivații
- Diferențiere vectori (creatori) și utilizatori obișnuiți (cei care răspândesc)
- Teme dominante/ cadre retorice
  - „Oculă”, „noua ordine mondială”, „marea resetare”
  - „Experimente”
  - „Cobaii Occidentului”
  - „Mascaradă”, minciuna globală”
  - „Trădare”, “conducători trădători”
  - „România - colonie a Occidentului”
  - „UE – “frână în calea dezvoltării României”

ANTICIPARE – PRE-BUNKING (2)

- Emoții publice dominante
  - Demnitate rănită
  - Dreptate
  - Umilință
  - Discriminare
  - Patriotism, atac la adresa identității, credinței și resurselor (“resursele sunt ale neamului date de la Dumnezeu, nimeni nu are voie să se atingă de ele”)

MANIFESTĂRI DISCURSIVE (1)

- Negarea existenței schimbărilor climatice
- Negarea cauzei: activitatea umană
- Negarea amplitudinii
- Negarea viabilității economice a soluțiilor propuse pentru tranziția verde
- Suspiciunea cu privire la motivele măsurilor ("it's all about business", "reducerea populației")
- Amânarea acțiunii ("asta ne trebuie nouă acum?")
- Ridiculizarea măsurilor care ar asigura tranziția către o economie verde
- Whatabout-ism

MANIFESTĂRI DISCURSIVE (2)

- Aliniere cu retorica anti-occidentală/ anti-elite/ anti-experti/ anti-globalizare
- Percepția privind atacul la “identitate” (identitatea națională, identitatea creștină)
- Meta-narațiunea “lupta cu sistemul”/ “sistemul vrea să te supună”
  - “Tirania verde”
  - “Dictatura verde”
  - “Apartheid verde”
  - “Terorismul climatic”
  - “Idolatria ecologică”
  - “Ghetto-uri verzi”

FAKE

MANIFESTĂRI DISCURSIVE (3)

- Coerența narațiunilor componente
  - “Chemtrilizarea României”
  - “Dictatura globalistă”
  - “Feminismul – ideologie demonică”
  - “Puterea de la Kiev – nazistă”
  - “Colonie americană/ occidentală”
  - “Mascarada schimbărilor climatice”
  - “Botnița”
  - “Sclavii UE”
  - “Mass media teroriste”
  - “Specialiștii spălați pe creier în universități”

FAKE

MIZE:

- Prevenirea situației în care dezinformarea de pe rețelele sociale inundează mass-media mainstream
- Prebunking
- Alfabetizare pe subiecte de mediu
- Debunking
- Comunicare strategică

COMBATEREA DEZINFORMĂRII

CONCLUZII

- Nu e un subiect care să fie lăsat să se rezolve de la sine
- Abordarea strategică este esențială
  - Coerență, convergență, cooperare
  - Diplomatie publică
  - Educație/ Alfabetizare
  - Comunicare strategică
  - Combaterea activă a dezinformării

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Vă mulțumesc!